

QUÈ CAL SABER?

ELS PLURALS D'ALGUNS MOTS ACABATS EN *-US* O EN *-UM*

Quan les llengües romàniques adopten terminologia científica que prové del **llatí**, aquesta s'adapta generalment a la morfologia de la llengua d'arribada. Com que la major part del nostre vocabulari prové del **llatí**, fem aquesta adaptació adoptant la morfologia i l'ortografia dels mots catalans en general, perquè aquests neologismes no ens sonen tan estranys com a un parlant d'una llengua no romànica. Altres llengües, com l'**anglès**, no fan aquesta adaptació i, fins i tot, usen les formes del **plural** de les llengües originàries, molt diferents de les pròpies. Així, en **anglès** el mot *nucleus* té dues formes de **plural**: *nuclei* (amb el **plural** del **llatí**) i *nucleuses* (amb el **plural** adaptat). En català, en canvi, diem *nucli/nuclis*, amb el **plural** adaptat a la nostra morfologia. En altres casos, però, l'**anglès** adapta morfològicament els **plurals** dels termes llatins que incorpora i no en conserva el **plural** original, com en el cas de *virus/viruses*.

En català tenim casos de mots que provenen del **llatí** i que conserven les terminacions *-us* o *-um*. En aquests casos, el **plural** català d'aquestes paraules es forma segons les regles habituals, és a dir, afegint una *essa* als mots acabats en *-um*, però no afegint res als mots acabats en *-us*. Així, el **plural** de *harmòonium* és *harmòoniums*, mentre que el de *focus* és *focus*, ben diferents dels **plurals** llatins corresponents.

En el cas d'alguns termes científics acabats en *-us* o *-um* dels quals l'**anglès** conserva els **plurals** originals llatins o grecs, per influència d'aquesta llengua germànica tendim a utilitzar en català també aquests **plurals**, sovint perquè aquests mots es fan servir en àmbits acadèmics o molt especialitzats i tendim a veure aquests **plurals** com una característica del llenguatge culte. Aquest ús és incorrecte: en català hem de construir aquests **plurals** amb *essa*. Tres casos comuns són *locus*, *quàntum* i *filum* (en català no hem d'escriure **phylum*); per influència de l'**anglès**, sovint utilitzem erròniament els **plurals** llatins o grecs d'aquests termes, **loci*, **quanta* i **phyla* (o **fila*), respectivament, que no s'han d'usar en català, sinó que cal emprar *locus*, *quàntums* i *filums*.